

III

(Az EU-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok)

AZ EU-SZERZŐDÉS VI. CÍME ALAPJÁN ELFOGADOTT JOGI AKTUSOK

A TANÁCS 2009/905/IB KERETHATÁROZATA

(2009. november 30.)

a laboratóriumi tevékenységet végző igazságügyi szakértők akkreditálásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 30. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjára és 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Svéd Királyság és a Spanyol Királyság kezdeményezésére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére,

mivel:

- (1) Az Európai Unió célul tűzte ki maga elé az Uniónak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségként való fenntartását és fejlesztését; a magas szintű biztonságot a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén a tagállamok által közösen végrehajtott fellépések révén kell megvalósítani.
- (2) Ez a cél a bűnözés megelőzésével és az ellene való küzdelemmel, a tagállamok bűnüldöző hatóságai közötti szorosabb együttműködésen keresztül valósítható meg, az emberi jogok, az alapvető szabadságok és a jogállamiság alapelveinek és szabályainak tiszteletben tartása mellett, amelyeken az Unió alapul és amelyeket a tagállamok közösen vállalnak.
- (3) A bűnözéssel és a bűncselekményekkel kapcsolatos információk és operatív bűnüldözési információk cseréje elengedhetetlen ahhoz, hogy a bűnüldöző hatóságok sikeresen előzhessék meg, vizsgálhassák ki és vonhassák eljárás alá a bűnözést és a bűncselekményeket. Az Európai Unióról szóló szerződés 30. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőrségi együttműködés területén megvalósítandó közös fellépés szükségessé teszi a megfelelő információk feldolgozását, amit a személyes adatok védelmére vonatkozó megfelelő rendelkezések alapján kell elvégezni.

(4) Az igazságügyi bizonyítékok tekintetében folytatott fokozott információcsere és az egyes tagállamokból származó bizonyítékok más tagállamokban zajló igazságügyi eljárásokban való megnövekedett felhasználása mindinkább szükségessé teszi, hogy közös normákat alakítsanak ki az igazságügyi szakértők számára.

(5) Az egyik tagállamban az igazságügyi szakértői eljárások során szerzett információkat jelenleg bizonyos mértékű bizonytalanság övezheti egy másik tagállamban a tekintetben, hogy egy adott tárgyat hogyan kezelték, milyen módszereket alkalmaztak és a kapott eredményeket hogyan értelmezték.

(6) A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése megerősítéséről szóló hágai program végrehajtásáról szóló tanácsi és bizottsági cselekvési terv ⁽²⁾ 3.4.h) pontjában a tagállamok hangsúlyozták, hogy 2008-ig meg kell határozni a kriminalisztikai laboratóriumok minőségi szabványait.

(7) Különösen fontos a közös normák bevezetése olyan igazságügyi szakértők esetében, akik különleges személyes adatokhoz, például DNS-profilokhoz és daktiloszkópiai adatokhoz férnek hozzá.

(8) A különösen a terrorizmus és a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelemre irányuló, határokon átnyúló együttműködés megerősítéséről szóló 2008/615/IB határozat végrehajtásáról szóló, 2008. június 23-i 2008/616/IB tanácsi határozat 7. cikkének (4) bekezdése ⁽³⁾ értelmében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a többi tagállam számára hozzáférhetővé tett vagy összehasonlítás céljából átadott DNS-profilok sértetlenségének szavatolása érdekében, valamint annak biztosítására, hogy ezen intézkedések megfeleljenek olyan nemzetközi szabványoknak, mint az EN ISO/IEC 17025 szabvány (a továbbiakban: az EN ISO/IEC 17025 szabvány).

⁽¹⁾ HL C 174., 2009.7.28., 7. o.

⁽²⁾ HL C 198., 2005.8.12., 1. o.

⁽³⁾ HL L 210., 2008.8.6., 12. o.

- (9) DNS-profilokat és daktiloszkópiai adatokat nem csupán büntetőeljárásokban használnak, hanem áldozatok azonosításához is elengedhetetlenül fontosak, különösen katasztrófákat követően.
- (10) A laboratóriumi tevékenységet végző igazságügyi szakértők akkreditálása fontos lépés az igazságügyi szakértői információknak az Unión belüli biztonságosabb és hatékonyabb kicserélése felé.
- (11) Az akkreditálást az a nemzeti akkreditáló testület végzi, amely kizárólagos hatáskörrel rendelkezik annak megvizsgálására, hogy egy adott laboratórium teljesíti-e a harmonizált szabványokban meghatározott követelményeket. Az akkreditáló testület az adott állam által ráruházott hatáskörben jár el. A termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról szóló, 2008. július 9-i 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ részletes rendelkezéseket tartalmaz a nemzeti akkreditáló testületek hatáskörére vonatkozóan. Többek között az említett rendelet 7. cikke szabályozza a határokon átnyúló akkreditálást többek között olyan esetekben, amikor az egy másik nemzeti akkreditáló testülettől kérhető.
- (12) A tudományos bizonyítékok elemzésére vonatkozó egységes akkreditációs szabvány alkalmazásával kapcsolatos megállapodás hiánya olyan probléma, melyet orvosolni kell; ezért a laboratóriumi tevékenységet végző igazságügyi szakértők akkreditálásáról szóló, jogilag kötelező erejű eszközt szükséges elfogadni. Az akkreditálás megadja a szükséges garanciákat abban a tekintetben, hogy a laboratóriumi tevékenységeket a vonatkozó nemzetközi szabványoknak – különösen az EN ISO/IEC 17025 szabványnak – és az e vonatkozásban alkalmazandó iránymutatásoknak megfelelően végezték el.
- (13) Az akkreditációs szabvány nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy – amennyiben szándékukban áll – saját nemzeti joghatóságukon belül kiegészítő szabványokat követeljenek meg a laboratóriumi tevékenységekhez.
- (14) Az akkreditálás hozzájárul az alkalmazott alapvető analitikai módszerek érvényességébe vetett kölcsönös bizalom megteremtéséhez. Az akkreditálás azonban nem írja elő, hogy mely módszert kell alkalmazni, csak azt, hogy az alkalmazott módszernek meg kell felelnie az adott célra.
- (15) A laboratóriumokon kívül végzett tevékenységek meghaladják e kerethatározat hatályát. E kerethatározat hatálya nem terjed ki például a daktiloszkópiai adatok felvételére vagy az egyes események vagy bűncselekmények helyszínén végzett tevékenységekre vagy a laboratóriumokon kívül végzett kriminalisztikai elemzésekre, sem.
- (16) Ennek a kerethatározatnak nem célja az igazságügyi bizonyítékok igazságszolgáltatási értékelésére vonatkozó nemzeti szabályok harmonizálása.

- (17) Ez a határozat nem érinti a végrehajtását megelőzően végzett laboratóriumi tevékenységek eredményeinek az alkalmazandó nemzeti szabályokkal összhangban megállapított érvényességét, még akkor sem, ha az igazságügyi szakértőt nem akkreditálták az EN ISO/IEC 17025 szabványnak való megfelelés tekintetében,

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Cél

(1) E kerethatározat célja annak biztosítása, hogy a valamely tagállam akkreditált igazságügyi szakértői által végzett laboratóriumi tevékenységek eredményét a bűncselekmények megelőzéséért, kivizsgálásáért és eljárás alá vonásáért felelős hatóságok egyenértékűnek ismerjék el a bármely más tagállamban az EN ISO/IEC 17025 szabványnak megfelelően akkreditált igazságügyi szakértők által végzett laboratóriumi tevékenységek eredményével.

(2) Ez a cél annak biztosításával valósítható meg, hogy a nemzeti akkreditáló testület az EN ISO/IEC 17025 szabványnak megfelelően akkreditálja a laboratóriumi tevékenységet végző igazságügyi szakértőket.

2. cikk

Hatály

A kerethatározat az alábbiakat eredményező laboratóriumi tevékenységekre vonatkozik:

- a) DNS-profil; és
- b) daktiloszkópiai adatok.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E kerethatározat alkalmazásában:

- a) „laboratóriumi tevékenység”: tárgyakon hagyott nyomok felkutatásakor és megtalálásakor, valamint igazságügyi bizonyítékok előhívásakor, elemzésekor és értelmezésekor, laboratóriumban végzett bármilyen tevékenység szakértői vélemény nyilvánítása vagy igazságügyi bizonyítékok cseréje céljából;
- b) „laboratóriumi tevékenység eredménye”: bármilyen analitikai eredmény és közvetlenül kapcsolódó értelmezés;
- c) „igazságügyi szakértő”: az illetékes bűnüldöző vagy igazságügyi hatóságok kérésére igazságügyi laboratóriumi tevékenységet végző bármilyen magán- vagy állami szervezet;

⁽¹⁾ HL L 218., 2008.8.13., 30. o.

- d) „nemzeti akkreditáló testület”: egy tagállam egyetlen olyan testülete, amely az államtól származtatott hatáskörében elvégzi az akkreditálást, a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben említettek szerint;
- e) „DNS-profil”: az elemzett emberi DNS-minta nem kódoló szakaszának azonosító jellemzőit – azaz a különböző DNS-helyeken (lókuszokon) az adott molekuláris szerkezetet – megjelenítő betű- vagy számkód;
- f) „daktiloszkópiai adatok”: ujjnyomatok, látens ujjnyomatok, tenyérynnyomatok, látens tenyérynnyomatok, valamint ezek sablonjai (kódolt ujjlenyomat-jellemzők (minutiae)).

4. cikk

Akkreditálás

A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti akkreditáló testület az EN ISO/IEC 17025 szabványnak megfelelően akkreditálja a laboratóriumi tevékenységet végző igazságügyi szakértőket.

5. cikk

Az eredmények elismerése

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy a más tagállamokban működő, laboratóriumi tevékenységet végző akkreditált igazságügyi szakértők eredményeit a bűncselekmények megelőzéséért, kivizsgálásáért és eljárás alá vonásáért felelős hatóságok egyenértékűnek ismerjék el az EN ISO/IEC 17025 szabványnak megfelelően akkreditált, laboratóriumi tevékenységet végző hazai igazságügyi szakértők eredményeivel.
- (2) Ez a kerethatározat nem érinti a bizonyítékok bírói értékelésére vonatkozó nemzeti szabályokat.

6. cikk

Költségek

- (1) Minden tagállam a nemzeti rendelkezésekkel összhangban maga viseli az e kerethatározatból eredő hatósági költségeket.
- (2) A Bizottság megvizsgálja, hogy milyen eszközökkel nyújtható pénzügyi támogatás az Európai Unió általános költségvetéséből az ezen kerethatározat végrehajtásához történő hozzájárulást célzó – többek között a tapasztalatok cseréjével, know-how terjesztésével és a szakmai jártasság vizsgálatával kapcsolatos – nemzeti és transznacionális projekteknek.

7. cikk

Végrehajtás

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy e kerethatározat rendelkezéseinek a DNS-profilok tekintetében 2013. november 30-ig eleget tegyenek.
- (2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy e kerethatározat rendelkezéseinek a daktiloszkópiai adatok tekintetében 2015. november 30-ig eleget tegyenek.
- (3) A tagállamok 2016. május 30-ig eljuttatják a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak azoknak a rendelkezéseknek a szövegét, amelyekkel az e kerethatározatból fakadó kötelezettségeket nemzeti jogukba átültetik.
- (4) A (3) bekezdésben említett, és más, a tagállamok által kérésre szolgáltatott információk alapján a Bizottság 2018. július 1-jéig jelentést terjeszt a Tanács elé e kerethatározat végrehajtásáról és alkalmazásáról.
- (5) A Tanács 2018 végéig megvizsgálja, hogy a tagállamok mennyiben felelnek meg ennek a kerethatározatnak.

8. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2009. november 30-án.

a Tanács részéről
az elnök
B. ASK